

Arbeidstilsynet

Leksjonsmål ?

- arbeidstilsynet.no
 - udi.no
 - nav.no
- skatteetaten.no
- regelhjelp.no
- norge.no

”Velkommen som arbeidstaker i Norge”

- Relativt stort omfang på arbeidsinnvandring til Norge fra de såkalte EU-10 landene.
- Flest fra Polen, Litauen nummer to.
- **Flest i byggebransjen – 28 % av gyldige opph.tillatelser pr. nov. 07**
- Også mange i **landbruk/fiske/oppdrett**.
- Økende omfang av utsendte på oppdrag, innleie/utleie, samt selvstendige næringsdrivende.

Arbeidsmiljøloven gjelder for alle.

- Reglene i arbeidsmiljøloven om HELSE, MILJØ, SIKKERHET og om ARBEIDSTID gjelder for alle arbeidstakere i Norge, også for utenlandske arbeidstakere på korttidsoppdrag.

Utlendingslovens § 6

- Utlending som akter å ta arbeid mot eller uten vederlag eller som vil drive ervervsvirksomhet i riket, må ha arbeidstillatelse.

Fri flyt av arbeidskraft

- Innbyggere fra blant annet Polen, Estland, Latvia, Litauen, Romania og Bulgaria har som EU-borgere utvidet adgang til å ta arbeid i Norge som følge av EU/EØS-reglene om det indre marked, herunder reglene om fri flyt av arbeidskraft.
 - **Overgangsreglene**
 - **Utlendingsloven § 58A**

Nye tilsynsoppgaver

- **Utlendingsloven og allmenngjøringsloven**
- Disse lovene gir Arbeidstilsynet utvidet ansvar og myndighet i forhold til tilsyn med lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere.
- Hjemlene ble gitt som en følge av EU-utvidelsen 1. mai, og trådte i kraft 1. oktober 2004.

”Sosial dumping”

- Innebærer at utenlandske arbeidstakere som utfører arbeid i Norge får vesentlig dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn norske arbeidstakere.
- Sosial dumping fører til en urettferdig konkurransesituasjon med urimelig press på opparbeidede rettigheter og svekket rekruttering til særlig utsatte yrker og bransjer.
- Dessuten kan seriøse bedrifter tape oppdrag og kunder til useriøse aktører.

Hovedmål

- Motvirke alvorlig arbeidsmiljøkriminalitet og at det etableres deler av arbeidslivet hvor spilleregler ikke følges.
- Sikre at utenlandske arbeidstakere har verdige arbeidsvilkår og samme arbeidsmiljøbetingelser som norske arbeidstakere.
- Sikre at den norske arbeidsmiljø- og sikkerhetsstandarden fortsatt kan holdes på et høyt nivå i samsvar med arbeidsmiljøloven.

Utfordring for oss alle

- Språkbarriere
- Annen sikkerhetskultur, mange er ukjente med HMS
- Utdanningsnivå varierer
- Ukjent med vårt regelverk
- Vant til et betydelig lavere lønnsnivå, mange syns derfor at 60 kr timen er kjempelønn. Spesielt hvis den i tillegg er skattefri (svart arbeid)
- Mange ønsker å jobbe utover normalarbeidstid for å tjene mest mulig
- Bor gjerne trangt/kummerlig for å holde bostiftene lavest mulig, noen ganger på byggeplassen.
- Useriøse og dels inkompetente arbeidsgivere

- **Lønn**

- Norge har ingen lovfestede regler om minstelønn.

- Dette innebærer at utsendte arbeidstakere kan arbeide i Norge for den lønnen arbeidstakeren har i hjemlandet.

Men, dersom arbeidsforholdet omfattes av en allmenngjort tariffavtale skal de allmenngjorte bestemmelsene som gjelder lønn eller arbeids- og ansettelsesvilkår gjelde

Lov om allmenngjøring

- § 1

Lovens formål er å sikre utenlandske arbeidstakere lønn- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkår norske arbeidstakere har.

- § 8

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at lønns- og arbeidsvilkår som følger av vedtak om allmenngjøring etter § 3, blir overholdt.

Gjeldende lønnsbestemmelser i B&A

- Fellesoverenskomsten for byggfag er allmenngjort for hele landet og følgende minstelønnssatser gjelder:
- Faglært arbeidstaker **NOK 134,75 pr. time**
- Ufaglært med minst 1 års bransjeerfaring **NOK 125,50 pr. time**
- Ufaglært uten bransjeerfaring **NOK 120,50 pr. time**
- Arbeidstaker under 18 år NOK 81,- pr. time
- Betaling for overtid er også allmenngjort og skal betales med 50 % i tillegg til lønn fram til kl. 2100. Overtid utover dette- mellom kl. 2100 og 0600 – og på søndager og helligdager skal betales med 100 % i tillegg til lønn.

Erfaringer ved bruk av de nye sanksjonsmidlene:

- Er effektive for å fremskaffe nødvendige opplysninger.
- Virksomhetene forsvinner fra byggeplassen.
- Arbeidet overtatt av annen virksomhet.
- Enkelpersonforetak.
- Kost, losji og reiseutgifter innregnes i timelønn.
- Betalt for 40 timers uke. Arbeider ofte 50 – 60.
- Lønn i arbeidsavtale 120 kr/time / fakturerer 130 – 150 til kunde.
- 2 – 3 forskjellige kontrakter med arbeidstaker.
- Dokumentasjon innlevert til politiet stemmer ikke med virkeligheten.
- Mye svart arbeid

Samarbeid

- For å få til ordnede og verdige forhold for arbeidsinnvandrere må de aktuelle myndighetene samarbeide.
- Samarbeidet er i godt gjenge etatene i mellom og forbedres hele tiden
- **Informasjon** er et viktig tiltak, å drive "folkeopplysning" helst på arbeidstakernes morsmål har stor og god effekt

”Velkommen som arbeidstaker i Norge”

Nye brosjyrer

- **I samarbeid med Skatteetaten, Utlendingsdirektoratet, NAV og Petroleumstilsynet har Arbeidstilsynet laget tre nye brosjyrer på forhold vedrørende arbeidsinnvandring.**
- Brosjyrene tar for seg tema som skatteregler, trygderegler, arbeidsmiljøregler og regler rundt oppholdtillatelser i Norge.
- Førsteutgaven av de tre brosjyrene er på norsk, men de vil i desember bli trykket opp på polsk og engelsk.
- Publikum kan etterhvert bestille brosjyrene via Arbeidstilsynets nettsider. Brosjyrene vil også bli distribuert av de andre etatene som har samarbeidet om disse publikasjonene.

Det det dreier seg om er:

- **Hva slags arbeidsmiljø vil vi ha i Norge ?**

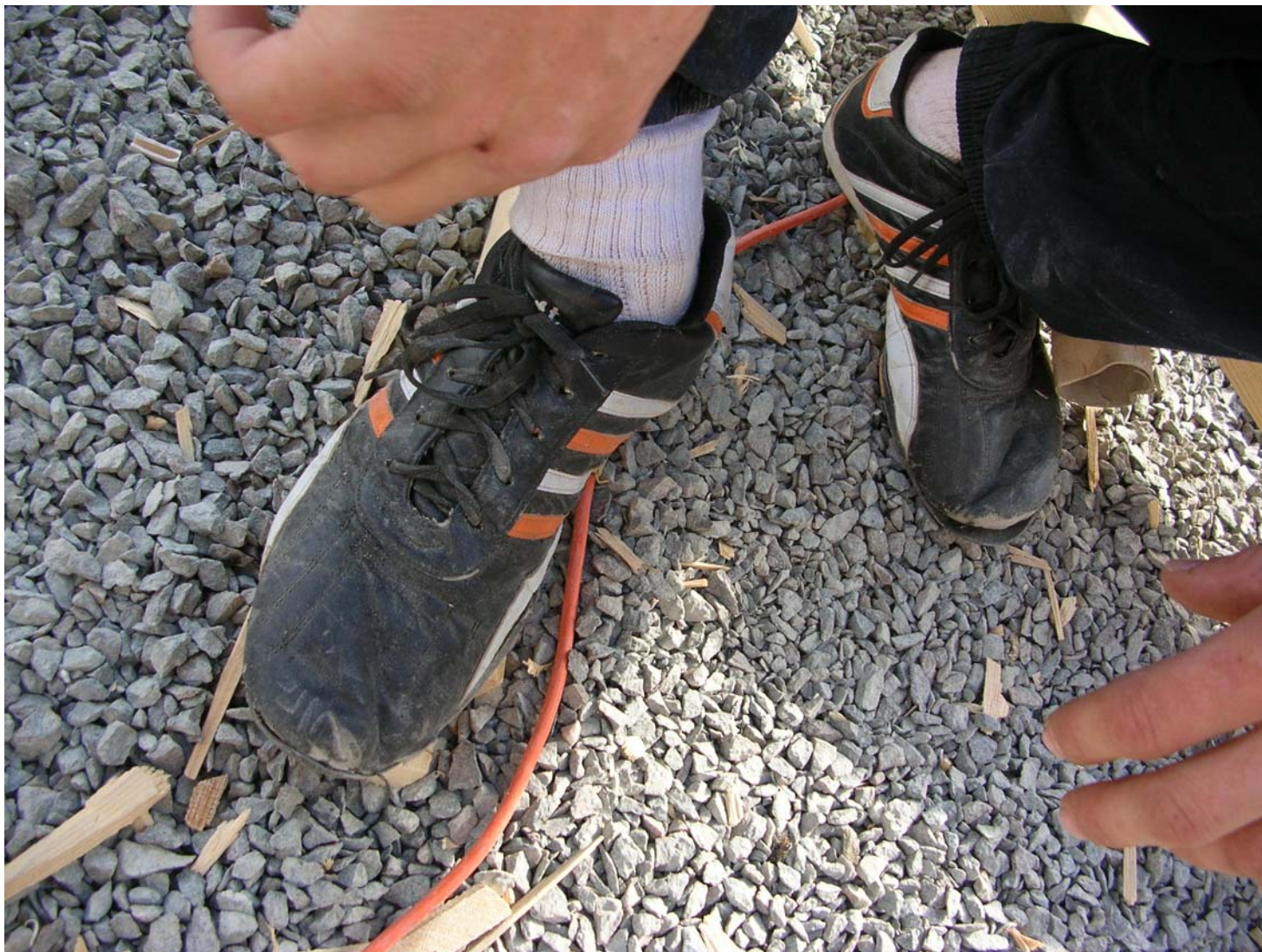

Innkvartering ?

Straffeansvar

- Arbeidsmiljølovens § 19-1
- Forsettelig eller uaktsom overtredelse av bestemmelse eller pålegg gitt i medhold av loven kan straffes med **bøter eller fengsel inntil 3 måneder.**
- **Medvirkning** straffes også
- Særlig skjerpende omstendigheter **fengsel inntil 2 år.**

Utlendingsloven § 47 - *Straff.*

- Med bøter eller med fengsel inntil 2 år straffes den som
- **a) forsettlig eller grovt uaktsomt gjør bruk av utlendings arbeidskraft når utlendingen ikke har nødvendig tillatelse etter loven; eller**
- b) forsettlig eller grovt uaktsomt formidler arbeid eller bolig for utlending, eller utferdiger eller formidler erklæringer, tilsagn eller dokumenter til bruk for sak etter loven, når forholdet innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon; eller
- c) forsettlig ved falske forespeilinger eller lignende utilbørlig adferd forleder utlending til å reise inn i riket med sikte på å bosette seg her; eller.
- Medvirkning straffes på samme måte.

Leksjonsmål.....

- arbeidstilsynet.no
- udi.no
- nav.no
- skatteetaten.no
- regelhjelp.no
- norge.no

Arbeidstilsynet